Socialpolitik og Udvikling
Socialforvaltningen

Bilag 3

Handicapsagsbarometret 2023 – undersøgelsens hovedresultater

14-06-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 9505

Dokumentnummer i F2
5708147

Sagsnummer i eDoc
2024-0168548

Sagsbehandler
Karina Langhoff De Thurah

Ankestyrelsen har udarbejdet Handicapbarometer 23, som Handicapbarometer 2023 belyser kommunernes overholdelse af regler og praksis i sager om ledsagelse til voksne efter servicelovens bestemmelser.

Ankestyrelsen har gennemgået i alt 385 sager om tildeling af ledsagelse til voksne handicappede, heraf er det 13 sager fra Københavns Kommunes Socialforvaltning. Undersøgelsens formål er at få belyst, om kommunerne overholder regler og praksis i sagsbehandlingen af sager om ledsagelse efter servicelovens § 97.

Resultaterne af målingen viser, at der helt generelt er mangler i kommunernes håndtering af sager om ledsagelse, især med hensyn til tilstrækkelig sagsoplysning og grænseflader til andre servicelovsbestemmelser.

Ankestyrelsen har derfor fremhævet tre hovedresultater, der gør sig gældende på landsplan så vel som for Socialforvaltningens sager, og som viser, at:

- Der er væsentlige retlige mangler i over halvdelen af sagerne.
- Utilstrækkelig sagsoplysning er den mest udbrede mangel.
- Svære snitflader til andre bestemmelser i serviceloven udfordrer kommunerne.

Hovedresultaterne uddybes enkeltvis nedenfor.

1. hovedresultat - Væsentlige retlige mangler
Handicapbarometer 2023 skelner metodisk i de indsendte afgørelsessager mellem, om der er sket *overholdelse af sagsbehandlingsregler* i forbindelse med sagsbehandlingen og afgørelsen, og yderligere skelnes der mellem *retlige mangler* og *væsentlige retlige mangler.*

Ankestyrelse beskriver i rapporten, at nogle manglende sagsoplysninger har væsentlig betydning for vurdering af sagen, mens andre ikke har. Oplysninger, der har væsentlig betydning, er f.eks. oplysninger, der kan understøtte kommunens vurdering af, om borger har behov for socialpædagogisk støtte under ledsagelse. Hvis der ikke er tilstrækkelige oplysninger om borgers støttebehov, kan det ikke afgøres, om kommunens bevilling af eller afslag på ledsagelse er korrekt.

Socialpolitik og Udvikling
Bernstorffsgade 17
1577 København V

Et andet eksempel på oplysninger af væsentlig betydning, handler om en afgørelse, hvor kommunen bevilger ledsageordning i færre end 15 timer om måneden, fordi borger også modtager ledsagelse i sit botilbud. Her mangler der oplysninger, som kan afklare, om der er tale ledsagelse i botilbuddet, som kan fratrækkes i ledsageordningen

Oplysninger, som ikke har væsentlig betydning, er fx i bevillingssager, hvor der ud fra de foreliggende oplysninger ikke er tvivl om afgørelsens rigtighed i forhold til kommunens personkredsvurdering. Der mangler dog oplysninger om nogle af de aktiviteter, borger har søgt om ledsagelse til. Det er alene er de væsentlige mangler, der har betydning for Ankestyrelsens vurdering af afgørelsen.

Overordnet viser Ankestyrelsens gennemgang, at sagerne målt på landsplan er i overensstemmelse med regler og praksis i 205 ud af de 385 sager, svarende til 53 %. For Socialforvaltningens sager er tallet 46 %, svarende til 6 sager. Det er fundet væsentlige retlige mangler af betydning for sagen afgørelse i 180 af sagerne, svarende til 47 % på landsplan og 54 % for Socialforvaltningen (7 sager), jf. tabel 1 nedenfor.

Tabel 1 væsentlige retlige mangler

Ledsagelse efter servicelovens § 97	Antal sager på landsplan	Procent	Antal sager i SOF	procent
Samlet antal sager (datagrundlag)	385	100%	13	100%
Sager i overensstemmelse med regler og praksis	205	53%	6	46%
Sager med væsentlige retlige mangler:	180	47%	7	54%
- Utilstrækkelig sagsoplysning	165 ud af 385	43%	7	54%
- Manglende begrundelse ifm. Afslag	18 ud af 92	20%		-
- Forkert vurdering af sagen	90 ud af 385	24%	5	38%
- Hjemmelsmangel	16 ud af 27	7%	1	8%

Note: En sag kan have flere retlige mangler, og det har betydning for procent- og sagssummen.

2. hovedresultat - Utilstrækkelig sagsoplysning er den mest udbredte mangel

Den mest udbredte væsentlige retlige mangel er utilstrækkelig sagsoplysning, som er fundet i 43 % sagerne på landsplan (165 ud af de 385 sager) og i 54% af sagerne fra Socialforvaltningen (7 sager). Handicapbarometer 2023 viser derudover, at der i langt de fleste af de 165 sager (92%) mangler sagsoplysninger, som beskriver borgerens behov for støtte under ledsagelse, jf. tabel 1 ovenfor. For Socialforvaltnings sager gælder, at der i de 7 sager mangler oplysninger om borgerens behov for støtte under ledsagelse til selvvalgte aktiviteter. Hertil kan oplyses, at det er et myndighedsansvar at tilvejebringe et tilstrækkeligt fyldestgørende grundlag til, at sagen er fuldt oplyst, så der kan træffes en fuldt forsvarlig og lovlig afgørelse.

Andre væsentlige retlige mangler og overholdelse af sagsbehandlingsregler
Af øvrige væsentlige retlige mangler, der ikke er en del af Ankestyrelses hovedresultater, men som er medtaget i tabel 1, kan nævnes, at i 92 sager på landsplan, hvor der er givet et afslag på ledsagelse, er afgørelsen ikke begrundet tilstrækkeligt i 18 sager, svarende til 20%. Alle sagerne fra Socialforvaltningen indeholder en korrekt begrundelse. I knap en fjerdedel af sagerne på landsplan (90 ud af 385), har kommunen foretaget en forkert vurdering af sagens oplysninger. I sagerne fra Socialforvaltningen er der foretaget en forkert vurdering i 5 sager (ud af 13). Det kan fx være, at en borger er tilkendt ret til ledsagelse uden, at borgerens funktionsnedsættelse berettiger til ordningen. Endelig er der på landsplan hjemmelsmangler i 7% af sagerne. For Socialforvaltningen er tallet 8%, svarende til 1 sag. At en sag har en hjemmelsmangel betyder, at kommunerne fx har behandlet ansøgningen efter en forkert lovparagraf eller fortolket en bestemmelse forkert.

Kommunerne er underlagt regler for, hvordan korrekt sagsbehandling skal være. Reglerne findes bl.a. i forvaltningsloven og retssikkerhedsloven og omhandler klagevejledning, sagsbehandlingstid, helhedsvurdering mv. Ankestyrelsen har opgjort, at der i størstedelen af de 385 sager gives korrekt klagevejledning (71%) – i alle Socialforvaltningens sager er der giver korrekt klagevejledning (100%) For så vidt angår sagsbehandlingstider, har Ankestyrelsen fundet, at kommunerne overholder frister for sagsbehandlingstid i godt halvdelen af sagerne (55%), og for Socialforvaltningen er tallet godt 62%.

Forså vidt angår kommunernes pligt til at sikre, at der tages stilling til borgerens samlede behov for hjælp og støtte, herunder grænsefladerne mellem forskellige bestemmelser i serviceloven, eller anden lovgivning (helhedsvurdering), har Ankestyrelsen fundet, at dette felt udgør et særligt opmærksomhedpunkt på landsplan, og det gælder også for Socialforvaltningen, og det indgår således som en del af Ankestyrelsens 3. hovedresultat.

3. hovedresultat - Snitflader til andre bestemmelser i serviceloven udfordrer kommunerne
Ankestyrelsen påviser, at kommunerne generelt er udfordret, når det drejer sig om at se på tværs af lovgivninger inden der træffes en afgørelse. Ankestyrelsen har således fundet, at der er et udviklingspotentiale fsva. kommunernes fokus på at foretage en helhedsvurdering, da der på landsplan kun er foretaget helhedsvurdering i 37% af sagerne (142 ud af 385).

For Københavns Kommune betyder det, at i fem af de 13 sager, der er indgået i undersøgelsen, er der alene truffet afgørelse om at bevilge en borger hjælp til ledsagelse. Forvaltningen skulle have foretaget en helhedsvurdering og overvejet, om andre bestemmelser kunne være relevante for borgeren, inden afgørelsen blev truffet. Konkret skulle forvaltningen således have inddraget, om borgeren skulle hjælpes alene med ledsagelse efter servicelovens § 97, eller om hjælpebehovet evt. skulle dækkes efter en anden bestemmelse i serviceloven, fx bestemmelsen om socialpædagogisk støtte i servicelovens § 85. Forvaltningen skulle

også inddrage, om praktisk hjælp i servicelovens § 83, var relevant i den konkrete situation.